

ÃDUNIYA KULU BØRØ DAAMA BEIYANIYOM

SENNI ZIIGO

Ka simma nna burucinitere ka n børø ñwènè iyaali bei nna daama duuri ka børø fo su hini ka hoju n se ya bara børø duuri nna laakari kaniyom ãduniya kuna,
Ka simma nna ka børø daama duuri bara hei fo ka sariya hima a ma céruma ka børø mørani nna tilaasi guruje nna mèiyom bërekëte nna kwènè børø futu,
Ka simma nna naanè ka ãduniya zamaa sariya nyâ dam daama duuri ga burucinitere nna børø jirima børø nna kwènè daama ka a gono weibørø nna harubørø ciyom afø gonouom kuna,
Ka simma nna ka binè a hima go røkasine hennø ma gono ganna nna ganna ñmaaniyo binni n hänú kulu mœjine kweiyom dirøu ga,
Ka simma nna ka ãduniya zamaa diya mariga beeri, tabataniyom mœfo ceejiyom ka n baa ãduniya ganna zamaa kulu ma tø daama duuri hini ga nna a zaamani safu ñwaani ñwaani ka n damyom nna daama duuri ko ga a jirimani ko beiyom tøntøni ceeji a børø,
Ka simma nna ka ãduniya zamaa marga beeri tutu ka nñayo ba mœc cineyo kulu cii kawa børø ñwènè ãduniya daama duuri hini ga,
Ka simma nna ka mœccineyo cimaniyo ya ba nam daama duuri gweiyø ma dira dei-dei,
ãduniya zamaa marigä beiyani børø ñwènè daama duuri ãdininya kuna gwei cirici ka a hima zaamani an kokari kă ci tæntø n ñmaare ba mani za couyom hini kuna beiyom ceejiyom, ga, børø kulu ma mœc cine di ci a ñwènè ganna zamaayom kulu mœ ma duwa ka geeri tila cirici wø ga. Za ganna ñmaani ñmaaniyom kuna hali an to ãduniya zama kulu.

ASARIYA SINTE (1)

Aduniya kuna n gu ibuna damayo hei nœ dei-dei nn daama nna n burucinitere fo, n lasabu nna laakari ya nam nn mœ huro cœre kuna nyanze tere børø.

ASARIYA HINKANTE (2)

Baa mei hima a ma gonna daama nna bɔjɔcɔ mεiyom zaŋa ka daama bei
beiyaniyom mεs cinc na a siriyan dimi fisou yo ma sii. A sii nna n ma ci wɔ nɔ
gaa kwaare wɔ nɔ gaa bii wɔ nɔ weibɔrɔ wɔ nɔ harubɔrɔ.

A sii nna cinc fisouyom; a sii nna adiini fisouyom a binɛ sii nna siyasa fisouyom.

ASARIYA HINZANTE (3)

Bɔrɔ kulu gonna hunayom nna bɔjɔcɔ mεiyom nna bɔjɔcɔ naanɛyom daama.

ASARIYA TAACINTE (4)

Bɔrɔ fo na hima an ci bɔrɔ fo se tam dee binɛ n ma moɔriya bεrekεtε. A ganna nɔ
n hoŋu tamterε nna moɔriyayom bεrekεtε ba hini fo ga.

ASARIYA GUNTE (5)

N su bɔrɔ fo wahalani, n su ga cεenani n binɛ su ga kamani.

ASARIYA IDDUNTE (6)

Sariya ganna baa mani bɔrɔ gono a hima an saria ganna.

ASARIYA IYENTE (7)

Iri kulu afɔ sariya mojine ya nɔ binɛ sariya di gu iri kulu cεruma.

ASARIYA AIYAAKUNTE (8)

Batumɛ gono bamɛi se qεε bɔrɔ na sariya daali n ma cεε goosi sariyayo di mojine
ka yi ko beiyom.

ASARIYA EGANTE (9)

Hini sii bɔrɔ fɔ sε a ma hacinε dii ka daabu ɔu a ma gεi, dee binε a ma kaa kwaara ka na cii taalifɔ bɔrɔ.

ASARIYA WEINTΞ (10)

Hini gono bamεi sε an goosi cε; goosi ka a ba hini ka a nɔ cimi ɔu a ma tāgarani a daama nna a tilasi bɔrɔ.

ASARIYA WEICINIFONTΞ (11)

1. Ba n taali damyom nga se goosi ma a ciba n faaba kwε yo mɔjine n ma du ka n ci taali kwε.
2. A sii na n ma bɔrɔ nɔ taali daa fɔ bɔrɔ ka sariya dom na a jisi. Ya nɔ binε hāŋa gunguyom ka a bisa sasariya sii. Sariya zaka ya hima hāŋa gunguyom.

ASARIYA WEICINI HINKANTΞ (12)

Bɔrɔ fɔ su mεε dam bɔrɔ fuu senni kuna bεrekεtε. Ya nɔ binε bɔrɔ fɔ sii nna a ma haŋasine jirima zobu. Sariya bamεi cεruma nna alaamari zaŋa yayo.

ASARIYA WEICINI HINZANTΞ (13)

1. Daama gono bamεi sε a ma kwei nuŋu ka a baa kulu.
2. A ma gɔrɔ kwaara ka a sawayom a sε a ma tunu saa ka a binε baa.

ASARIYA WEICINI TAACINTΞ (14)

1. Bamεi ka sanani na n gaari n kwaara kuna daama gono n sε n ma gana kwaara ŋwaani ka hini ceeji n ma n ta yoo.
2. Daama di su go n daabu dee a bara nna bɔrɔ wii ɔu binε daa bεrekεtε fɔ yo ka ãduniya zamaa mariga beeri hoŋu.

ASARIYA WEICINI GUNTΞ (15)

1. Bamεi kulu hima a ma gonna dimi.
2. N su hini ka hoŋu bɔrɔ sɛ a dimi takii bɔŋɔ.

Asariya weicini idunte (16)

1. Dee bɔrɔ kǎ tɔ balaga a sii nna ma dimi nna adiini fisou wei nna haru sɛ domi daama fɔ di nɔ n kulu gonna za n hiije waati hali n fefeiyom saa.
2. N su hini ka hiije hɔu ka a na ci nna n bɔrɔ hinka kulu bakasine.
3. Iyaali ya bara zaamani safu ci cirici a ganna nɔ gominanti ga a cəruma.

Asariya weicini iyentε (17)

1. Bamεi, n bɔŋɔ fɔ nɔ, noo zamaa nɔ, daama gono wɔ gonna duuri.
2. A sii n ma bɔrɔ gaŋa a duuri takii bɔŋɔ.

Asariya weicini iyaakunte (18)

Bamεi kulu gonna daama lasabu, ga, diayom kuna nna adiini ganayom ga n binε ba hini ka baaru n bɔŋɔ fɔ ɔu noo zamaa ko ga loo zaŋa ka a sawa noo sɛ.

Asariya weicini εgante (19)

Bamεi kulu gonna lasabu nna senni daama. A sɛ ganna nɔ bɔrɔ su ba hεifɔ senni ɔu lasabu ko dirigoyom hεi ka a binε ba senni kulu hini ka sei ba mani.

Asariya warankante (20)

1. Bamεi kulu gonna kummayom nna igwe kuna gonoyom daama.
2. N su bɔrɔ tilasi igwε fɔ kuna wuroyom.

Asariya waranka cinifontε (21)

1. Bamεi gonna daama a ma wuro a kwaara senni kuna a bɔŋɔ ɔu a barani ka a fisou.

2. Bamεi kulu afɔ bɔŋɔ gonna daama a ma gwei tε a kwaara gominanti sε.
3. Hεi ka zamaa zaa ya bara kwaara yiiko. Zaayom di mo bara ka nna a tεtε biri.

Asariya waranka cini hinkantε (22)

Ni ka kulu n gono zamaa kuna hima nō n ma gonna zamaa di naanε daama. A ma du kō bara n bukaata mō biyayom zaa almani nna taadayo daama duuri hini ga hεiyo wō kulu nna kwaara zaama gaabi nna binε gɔrɔ ka sine hεinno kwarayo ηwεnε alkawali hini ga. Ka simma nna zaŋa ka metε yaasi kwaara fō fō na ηwεnε almani siriyani.

Asariya waranka cini hinzantε (23)

1. Bamεi gonna daama a ma gwei ka ă baa fisou. Ya nō binε n ga a cεruma nna gwei zaŋεi.
2. Bamεi munaafinsi baasi gonna gwei ka n tε banayom daama.
3. Ni ka n gwei tε kulu gonna banayom dei-dei daama ka a ba tō ni n ma n ηwεnε iyaali kōtō nna bεεrε bɔŋɔ.
4. Bamεi gonna daama a ma gweiteeriyo zogi taayom igwε safu jisi a binε ba hini ka a bɔŋɔ dam a fō ηwaani ku na a bɔŋɔ bukaata fansayom ganna.

Asariya waranka cini taacintε (24)

Bamεi gonna gwei hinanzobu nna hōrε daama gwei kεiyaniyom zaka nna gwei hinanzobu kuna banayom saa nna saa.

Asariya waranka cini gunτε (25)

1. Bamεi gonna jisiri daama ka a ba hini ko ga ηwεnε alaafia nna a iyaali kulu cεruma nna, zaa ηwaari, taafε, fuu nna baabuyom. Dee a bara sariti ya du ni ŋu binε gwei ya sara musiiba ya na n zeeri, zeenε nō, dee binε arooba fō ka a na ci n saabu a bara tilasi n ma duwa tεε mako daama.

- Wei kunu kweiyo, koo ɳwεεrayo gonna tεεmako nna kulayom daama. Koo kulu ka nna hεi hije bɔŋɔ, ka du ka nam nŋa ka n hεi hije si bɔŋɔ nn kulu gonna kulayom daama.

Asariya waranka cini idunte (26)

- Bamεi gonna couyom daama. Couyom di ma du ka bara tilasi faala bɔŋɔ za coubugu cεεnε ka kwei sasa wantεyo kamme gwei dendeniyom coubugu nŋa cεε hima n ma feeri bamani. Coubugu beeri n ma nŋa feeri nuŋu ka a hima.
- Couyom di ma bara hεifɔ ka a mɔɔ feeriyom nna jiri ma nufi daama duuri hini ga a ma ci saabu suuru nna kwaasiterε ma tεε dimiyo nna adiiniyo binni laakari kaniyom nna wadaata ma te bamεi sε.
- Nyaa nna baabε gonna daama n ma couyo ka n baa fisou n kɔyo sε.

Asariya waranka cini iyentε (27)

- Bɔrɔ kulu gonna daama a ma wuro a dimi taada kuna ka a hukumsi.
- Bamεi gonna daama taadayo kuna a ma a kaayom taago liiba ɳwaa; tila kaayom nɔ, ɔu hɔɔrε taago.

Asariya waranka cini iyaakunte (28)

Bɔrɔ kulu gonna daama a ma te hεi ka kwaara nna kwaara binni, nuŋu birijiyom ma si. Laakari kaniyom nna bɔŋɔ mεiyom mo gono zaŋa ka nna beiyani bɔrɔ āduniya daama tila kuna a ma duka bara mɔɔriyantε.

Asariya waranka cini εgantε (29)

- Bɔrɔ gonna tilasiyo zamani ka kuna a gono. Zamani di ka kuna a fɔlonku bɔrɔ tεε nna a jirima hini ka te.

2. A daama nna a bɔŋɔ̄ mɛiyom looyom kuna nɔ̄ sariya tikit a se a ma duwa ko bɔrɔ̄ cinniyo daama nna n bɔŋɔ̄ mɛiyom bei n se. Macerese mo gono bamεi se.
3. N su ba hini ka daama nna bɔŋɔ̄ mɛiyo di loo ka na cii zaŋa ka yaasi ãduniyakwaara diyayo marigayom na a jisi.

Asariya waranzantε (30)

Beiyaniyom wɔ̄ looyom ga siriya fɔ̄ sii ka a ba nam kwaara fɔ̄ su safu fɔ̄ dee binε bɔrɔ̄ ma tunu ka kɔɔnε ko ceeji gänna zamaa ma daama duuri nna bɔŋɔ̄ mɛiyom di ka n dam tila kuna saabu.